

Nr 2*Utlåtande i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.*

För den enligt § 42 mom. 2 riksdagsordningen lagutskott åliggande granskningen av militieombudsmannens ämbetsförvaltning har båda kamrarna till lagutskott hänvisat militieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna berättelse angående militieombudsmansämbetets förvaltning under år 1965.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från militieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diaries, vilka år 1965 förts i nämnda expedition, dels protokoll över militieombudsmannens inspektioner under året, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte har på särskild begäran handlingarna rörande vissa av militieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet till handa.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

I ämbetsberättelsen meddelas till en början att militieombudsmannen Hugo Henkow åtnjutit semester under tiden den 22—den 25 mars, den 24—den 26 maj, den 19 juli—den 20 augusti, den 11—den 13 oktober samt den 8—den 10 november 1965. Jämlikt 24 § första stycket i instruktionen för riksdagens ombudsmän har militieombudsmansämbetet under ifrågavarande tid föreståtts av den för Henkow utsedde ställföreträdaren, hovrättsrådet Gunnar Thyresson. Med stöd av bestämmelserna i 24 § andra stycket i instruktionen har militieombudsmannen, enär arbetets behöriga gång det krävt, åt Thyresson uppdragit att under tiden den 26 mars—den 2 april, den 26 april—den 23 maj, den 8—den 11 juni samt den 27—den 31 december 1965 handlägga vissa till honom överlämnade ärenden.

Inspektionsresor har av militieombudsmannen företagits till Uppsala, Stockholms, Södermanlands, Västmanlands, Skaraborgs, Älvsborgs, Kopparbergs, Värmlands samt Örebro län. Under tid då militieombudsmannen åtnjutit ledighet har Thyresson företagit en inspektionsresa till Göteborgs och Bohus samt Hallands län varjämte han för inspektion besökt vissa militära enheter i Stockholm med omnejd.

Vid inspektionerna av truppförband och andra militära enheter har uppmärksamhet särskilt ägnats rättsvården därstädes, expeditionstjänsten, beskaftenheten och vården av byggnader med tillhörande anordningar och deras lämplighet för avsett ändamål, förläggningsförhållanden, mathållning,

sjukvård, personalvårdsverksamhet, vården av intendentur- och tygmateriel, anordningar i samband med förekommande verkstadsdrift samt planläggningen av verksskydd. Besök har avlagts i militärhäktena vid förbanden. Granskningen av de judiciella handlingarna har omfattat disciplinmålsprotokoll, tillrättavisningsförteckningar och andra handlingar som har avseende å den militära straff- och processlagstiftningen samt därtill anknyttande föreskrifter. Vid besök å militärsjukhusen har sjukredovisningshandlingarna granskats. Granskning har vid inspektionerna tillika skett av handlingar rörande upphandling och redovisning av materiel av olika slag även som av räkenskaper för marketenterier, varjämte förskottsmedel inventerats, kontroll företagits angående bevakning av utestående fordringar och införselräkenskaper granskats. Vidare har å mobiliseringsavdelningar och inskrivningsexpeditioner granskats där förvarade personalredovisnings- och mobiliseringshandlingar.

Besöken hos domstolar och åklagarmyndigheter har avsett inspektion av handläggningen av militära mål. Därvid har bland annat undersökts i vad mån kravet på skyndsamhet vid behandling av målen beaktats.

Vid inspektionerna har militieombudsmannen i regel biträts av byråcheferna vid militieombudsmansexpeditionen. Därjämte har vid inspektionerna anlåtats en intendentur- och en tygsakkunnig officer samt för granskning av personalredovisnings- och mobiliseringshandlingar en härutinnan sakkunnig officer.

Över de under år 1965 handlagda ärendena lämnas i ämbetsberättelsen följande översikt.

»På sätt militieombudsmannens ämbetsberättelse till 1965 års riksdag utvisar kvarstod vid början av år 1965 från år 1964 balanserade ärenden till ett antal av	118
Under år 1965 har tillkommit ärenden till följande antal:	
enligt allmänna diariet	686
enligt hemliga diariet därutöver.....	57
Sammanlagda antalet ärenden, som förelegat under år 1965, har alltså utgjort	861
De ärenden, som tillkommit under år 1965, har utgjorts av:	
ärenden inkomna från myndighet	19
ärenden uppkomna genom klagomål eller andra framställningar från enskilda	87
ärenden uppkomna vid inspektioner eller eljest i samband med militieombudsmannen åliggande granskning	621
ärenden berörande militieombudsmansämbetets organisation och förvaltning m. m.	16
	<hr/> Summa 743

Av de från år 1964 balanserade 118 ärendena hade 7 ärenden inkommit från myndighet, 53 ärenden uppkommit genom klagomål eller andra framställningar från enskilda samt 56 ärenden uppkommit vid inspektioner eller eljest i samband med militieombudsmannen åliggande granskning. Två ärenden tillhörde gruppen 'militieombudsmansämbetets organisation och förvaltning m. m.'.

Till behandling under år 1965 har alltså förelegat 26 ärenden som inkommit från myndighet, 140 ärenden som uppkommit genom klagomål eller andra framställningar från enskilda, 677 ärenden som uppkommit vid inspektioner eller eljest i samband med militieombudsmannen åliggande granskning samt 18 ärenden berörande militieombudsmansämbetets organisation och förvaltning m. m., tillhoppa 861 ärenden.

Av dessa 861 ärenden har

till annan myndighet överlämnats	1
utan åtgärd avskrivits	12
på grund av återkallelse avskrivits	3
efter vederbörandes hörande eller eljest verkställd utredning avskrivits	186
på grund av att klagande erhållit gottgörelse eller rättelse eljest vunnits blivit avskrivna	187
föranlett åtal (varav 2 icke avslutats)	5
föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning	1
föranlett erinran om begånget fel eller annat påpekande	183
föranlett framställning till Konungen eller annan myndighet (varav 3 icke avslutats)	4
föranlett yttrande till Konungen eller annan myndighet	3
föranlett annan åtgärd	158

och var vid 1965 års utgång

under utredning	95
på prövning beroende (förutom ovanstående 2 + 3 icke avslutade ärenden)	23

Summa 861

Av hela antalet under år 1965 till behandling föreliggande ärenden (861) har sålunda under året slutbehandlats 738 och till år 1966 balanserats 123.

Av åtalen och de disciplinära åtgärderna, avseende sammanlagt 16 personer, var vid 1965 års början ännu icke slutligt avgjorda

3	
tillkom under år 1965	13

Summa 16

Av dessa åtal och disciplinära åtgärder

blev under år 1965 slutligt avgjorda	5
var vid 1965 års utgång ännu icke slutligt avgjorda	11

Summa 16»

Förutom en sammanställning över ärenden, uppkomna genom klagomål eller andra framställningar från enskilda, upptager ämbetsberättelsen såsom bilagor:

- redogörelse för åtal och åtgärder för disciplinär bestraffning,
- redogörelse för vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller åtgärder för disciplinär bestraffning,
- redogörelse för framställning till Konungen samt
- redogörelse för yttranden till Konungen och riksdagsutskott.

I redogörelsen för vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller åtgärd för disciplinär bestraffning, har i huvudsak medtagits sådana ärenden, vilka på grund av de däri föreliggande spörsmålen ansetts ha intresse utöver de enskilda fallen.

Det sakregister, som var fogat vid den till 1965 års riksdag avgivna ämbetsberättelsen, har nu utökats att avse jämväl de ärenden för vilka redogjorts i innevarande års berättelse.

Utskottet. Vid den granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehåft, har icke någon anledning till anmärkning förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen anmäler.

Stockholm den 8 februari 1966

På första lagutskottets vägnar:

INGRID GÄRDE WIDEMAR

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herr Erik Svedberg, fröken Mattson, herrar Ernulf, Arvidson, Lundin, Ferdinand Nilsson, Schött och Helge Karlsson;

från andra kammaren: fru Gärde Widemar, herrar Östrand, Gustafsson i Borås, Martinsson, Larsson i Norderön, Jönsson i Malmö och fru Heurlin.